

Monitorul Bucovinei

Prețul abonamentului:
20 lei anual. — Abonamentele încep la 1 Ianuarie, 1 Aprilie, 1 Iulie și 1 Octombrie.
Costul unui exemplar: 50 bani.

Redacția și administrația:

Biroul de presă și evidență al Ministrului Delegat.

Inserate:

Spațiul unui șir petit
1 leu.

M. O. Nro. 103 ex 1919.

PREȘEDINȚIA CONSILIULUI DE MINIȘTRI, MINISTERUL DE INTERNE ȘI MINISTERUL DE STAT.

FERDINAD I.

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională,
Rege al României,

La toți de față și viitori, sănătate:

Asupra raportului președintelui consiliului nostru de miniștri sub No. 1.329 din 24 August 1919,

Luând cunoștință de jurnalul consiliului de miniștri cu No. 1.834 din ședința dela 20 August 1919,

Văzând și decretul nostru cu No. 2.903 din 8 Iulie 1919,

Sub rezerva ratificării ulterioare a Corpurilor legiuitoare;

Am decretat și decretăm:

Art. I. Alegerile pentru Adunarea deputaților și pentru Senat se vor face în Bucovina potrivit dispozițiilor decretului de față.

Capitolul I.

Compunerea Adunărilor.

§ 1. Mandatele, electoratul.

Art. 1. Bucovina va fi reprezentată în Adunarea deputaților prin 26 deputați aleși iar în Senat prin 1 membru de drept și 12 senatori aleși.

Art. 2. Alegerea se va face prin vot universal, egal, direct, obligator și secret, pe circumscripții electorale și cu votarea pe comune.

Art. 3. Circumscripțiile electorale, atât pentru Adunarea deputaților cât și pentru Senat se vor determina ulterior prin ordonanță dată de către ministrul delegat al Bucovinei.

Art. 4. Pe fiecare circumscripție electorală se va repartiza un număr de comune, a căror populație să dea aproximativ cifra de 30.000 resp. 70.000 locuitori, după cum va fi vorba, de alegerile pentru Adunarea deputaților sau pentru Senat.

Vor fi aleși:

Pentru Adunarea deputaților: senatori:

În Județul	1) Câmpulung	2	1
" "	2) Cernăuți	2	1
" orașul	3) Cernăuți	3	1
" județul	4) Coțmăni cu ocoul judecătoresc Sadagura	3	1
" "	5) Gurahumorului	2	1
" "	6) Rădăuți	3	1
" "	7) Sirete	2	1
" "	8) Storojineț	2	1
" "	9) Suceava	2	1
" "	10) Vășcăuți	1	} 1
" "	11) Vijnița	2	
" "	12) Zastavna	2	1

În total 26 11

Art. 5. Fiecare circumscripție pentru Adunarea deputaților va alege câte un deputat, fiecare circumscripție pentru Senat câte un senator.

Circumscripția electorală pentru Adunarea deputaților a orașului Cernăuți va alege însă 3 deputați pe baza sistemului de reprezentare proporțională.

Art. 6. Profesorii și agregatii titulari dela Universitatea din Cernăuți vor alege din sânul lor un senator.

Art. 7. Va fi de drept membru al Senatului mitropolitul Bucovinei.

Art. 8. Drept de alegere va avea fiecare cetățean român, care a obținut indigenatul în una din comunele Bucovinei înainte de 1 August 1914, are domiciliul real în una din aceste comune și nu e exclus dela acest drept. La alegerile pentru Adunarea deputaților vor vota cetățeni dela vârsta de 21 ani împliniți iar la cele pentru Senat dela vârsta de 40 ani împliniți.

§ 2. Eligibilitatea.

Art. 9. Pentru a fi ales în Adunarea deputaților se cere:

- a) a fi cetățean român;
- b) a avea exercițiul drepturilor civile și politice;
- c) a avea vârsta de 25 ani împliniți;
- d) a avea domiciliul real în una din comunele României întregite.

Art. 10. Pentru a fi ales în Senat se cere:

- a) a fi cetățean român;
- b) a avea exercițiul drepturilor civile și politice;
- c) a avea vârsta de 40 ani împliniți;
- d) a avea domiciliul real în una din comunele României întregite.

Capitolul II.

Incapacități, nedemnități, incompatibilități.

Art. 11. Sunt incapabili a fi alegători sau aleși:

1. Cei cari stau sub interdicțiune sau curatelă din alte motive decât de minoritate.

2. Cei cari sânt avizați la caritatea publică sau la ajutoare din titlul sărăciei, neconsiderându-se că atari ajutoarele primite din casele de ajutor, rentele din cauză de boală, accidente, bătrânețe sau invaliditate, căutarea gratuită în spitale publice, scutirea de taxa școlară, primirea de stipendii și mijloace de instrucție, ajutoarele acordate în caz de nenorociri precum

și ajutoarele pentru refugiați apoi ajutoarele acordate familiilor celor mobilizați și invalizilor din război.

3. Cei în stare de faliment, debitorul fiind comerciant, până la reabilitare.

Art. 12. Sunt nedemni a fi alegători sau aleși:

1. Cei condamnați pentru crime.

2. Cei condamnați pentru una din contravențiunile prevăzute în §§ 460, 461, 463, 464, 512 cod. penal în vigoare în Bucovina sau din cauza vre-unui delict indus în § 1 al legii din 28 Mai 1881, f. l. i. Nr. 47 respective în §§ 2, 4 și 6 ai ordonanței împărătești din 12 Octombrie 1914, f. l. i. Nr. 275 și în § 1 al legii din 26 Mai 1883, f. l. i. Nr. 76 sau pentru una din contravențiunile prevăzute în §§ 1, 2, 3, 4 și 5 aliniatul penultim al legii din 24 Mai 1885 f. l. i. Nr. 89.

Această urmare a condamnării va înceta la crimele prevăzute în § 10 al legii din 15 Noiembrie 1867, f. l. i. Nr. 131 cu finea pedepsei, iară la celelalte crime, în caz că vinovatul a fost pedepsit cu o pedeapsă de cel puțin 5 ani, după 10 ani, de altfel după cinci ani, în fine la contravențiunile susnumite, după 3 ani dela ispășirea pedepsei.

3. Cei despre cari este evident că au comis acte de dușmănie în contra statului român sau a națiunii române.

Nu sunt însă nedemni a fi alegători sau aleși cei condamnați în decursul războiului pentru delictе cu caracter politic de către judecătorii civile și militare austro-ungare sau austriace.

4. Cei cari s'au sustras dela recrutările orânduite de autoritățile statului român sau au refuzat prestarea jurământului de credință.

5. Cei cari declară că renunță la cetățenia română sau își rezervă dreptul de a opta pentru o cetățenie străină.

6. Cei cari stau sub control polițienesc sau sunt deținuți într'un institut corecțional.

7. Cei cărora li s'a detras de judecătorie puterea părintească asupra copiilor pentru timpul, cât stau copiii sub tutelă străină, ori și cum însă pentru 3 ani după hotărîrea judecătorească.

Art. 13. Militarii și membrii jandarmeriei cari se află în serviciu activ nu pot alege nici fi aleși.

Art. 14. Toți aceia cari ocupă o funcțiune de orice natură, retribuită de stat, județ sau

comună, Fondul religionar ort. or. sau de Banca țării sau de așezăminte de utilitate publică ale căror bugete urmează să se voteze de Adunarea deputaților nu pot fi aleși decât dacă demisionează din funcțiune în termen de 15 zile libere înainte de ziua alegerilor.

Această dispozițiune se aplică și aceloră, cari îndeplinesc servicii în instituții particulare, dar pentru numirea cărora se cere un decret regal.

Art. 15. Nu sunt incompatibile cu mandatul de deputat sau senator funcțiunile de secretar șef și secretar general la Administrația Bucovinei și de ministru în guvernul regal român chiar dacă titularii lor ocupă și una din funcțiunile specificate în art. precedent.

Art. 16. Preoții mireni, profesorii universitari sau secundari și învățătorii cu titlu definitiv pot fi aleși deputați sau senatori.

Art. 17. Membrii uneia sau celeilalte adunări cari primesc numirea într'o altă funcțiune salarisată, decât cele prevăzute la art. 15 și 16 încetează deplin drept a mai fi deputați sau senatori.

Art. 18. Deputații și senatorii în tot timpul mandatului lor, fie personal fie ca mandatar sau membri delegați ai societăților particulare, nu pot încheia cu statul, județele, comunele și instituțiile particulare arătate la art. 14 nici un contract de lucrări sau furnituri, sub pedeapsa nulității de drept a contractului.

Capitolul III.

Biroul electoral central și birourile electorale județene.

Art. 19. Îndată după publicarea decretului de față se va înființa pe lângă Administrația Bucovinei un birou electoral central prezidat de un comisar electoral numit de Ministrul delegat al Bucovinei.

Art. 20. Atribuțiunile acestui birou vor fi de a îngriji de înscrierea la timp a alegătorilor (Cap. V) și de a pregăti și conduce operațiunile electorale din întreagă țară în special:

1. de a îngriji de imprimarea și distribuția certificatelor de alegători (Art. 19);

2. de a primi și publica declarațiile de candidatură (Art. 50, 59);

3. de a se îngriji de imprimarea și de distribuția buletinelor de vot la secțiile de votare (Art. 95);

4. de a dispune asupra măsurilor de ordine necesare în timpul operațiunilor electorale (Art. 74);

5. de a primi contestațiile privitoare la operațiile electorale și a le înainta Adunării respective împreună cu dosarele alegerii (Art. 108);

6. de a îndeplini orice alte îndatoriri impuse prin decretul de față.

Art. 21. În executarea lucrărilor biroului, comisarul electoral va fi ajutat de funcționari ce-i va pune la dispoziție Administrația Bucovinei.

Art. 22. Pe lângă fiecare prefectură se va înființa un birou electoral județean prezidat de prefectul județului sau locoțiitorul său numit de Administrația Bucovinei.

Art. 23. Atribuțiunile acestui birou vor fi:

1. de a supraveghea și controla operațiunile de înscriere a alegătorilor din circumscripțiile sale (Art. 33, 34);

2. de a decide asupra reclamațiilor privitoare la listele de alegători (Art. 39);

3. de a îndeplini orice alte îndatoriri impuse prin decretul de față.

Art. 24. În ajunul alegerii fiecare birou electoral județean se va împărți în atâtea birouri electorale de circumscripție prezidate de un comisar numit de președintele biroului electoral județean, câte circumscripții electorale cuprinde județul.

Art. 25. Atribuțiunile biroului de circumscripție vor fi următoarele:

1. de a conduce operațiunile de votare din întreaga circumscripție;

2. de a centraliza rezultatele dela toate secțiunile de votare și de a face toate operațiunile prevăzute în decretul de față pentru repartitia și atribuirea mandatelor (Art. 109, 110);

3. de a proclama rezultatul alegerii și de a-l comunica atât biroului electoral județean și central cât și tuturor secțiunilor de votare (Art. 114).

Art. 26. Biroul electoral central va avea cu privire la orașul Cernăuți și atribuțiunile unui birou județean resp. de circumscripție.

Capitolul IV.

Secțiunile de votare.

Art. 27. În fiecare circumscripție electorală alegerea se va face pe comune.

Fiecare comună va forma o secțiune de votare.

Art. 28. Administrația Bucovinei va putea însă împreună și mai multe comune învecinate din același district sau din districtele învecinate într-o secțiune de votare comună. Aceasta nu va putea număra mai mult decât 5000 de locuitori.

Tot așa Administrația Bucovinei va putea împărți o secțiune prea mare în mai multe secțiuni de votare de câte cel mult 5000 locuitori.

Art. 29. Circumscripția electorală a orașului Cernăuți se va împărți în 18 secțiuni de votare, cari le va stabili mai de aproape Administrația Bucovinei.

Capitolul V.

Inscrierea alegătorilor.

§ 1. Listele de alegători.

Art. 30. Până'n cel târziu 15 zile după publicarea decretului de față primăria fiecărei comune din Bucovina va compune pentru comuna întreagă, și dacă într-o comună sunt mai multe secții de votare pentru fiecare secție de votare stabilită de Administrația Bucovinei câte o listă a alegătorilor pentru Adunarea deputaților și una a alegătorilor pentru Senat.

Art. 31. Alegătorul poate fi trecut în lista numai a acelei comune, în care și-a avut domiciliul său real prin cel puțin 6 luni înainte de ziua publicării decretului de față.

Art. 32. Fiecare listă se va compune în două exemplare în ordine alfabetică după numele de familie; ea va cuprinde numărul curent al alegătorului, numele de familie și de botez, vârsta, ocupațiunea și domiciliul lui real și o rubrică pentru observări.

Art. 33. Amândouă exemplarele le va înainta primăria imediat după expirarea termenului pentru alcătuirea listelor, biroului electoral județean iar în Cernăuți biroului electoral central.

Art. 34. Acestea vor examina lista, vor îndrepta din oficiu greșelile observate în ea și vor înapoia apoi un exemplar al listei verificate primăriei.

Art. 35. Primăria va ține lista astfel îndreptată printr'un interval de 8 zile deschisă în localul ei spre informațiune publică și anume în comunele cu mai mult decât 5000 locuitori prin cel puțin 8, în celelalte comune prin cel puțin 4 ore la zi.

§ 2. Reclamațiuni.

Art. 36. În intervalul de 8 zile prin care lista va fi afișată la primărie se pot face așisderea la primărie reclamațiuni, fie pentru ștergerea din listă fie pentru primirea în ea a unor persoane lăsate afară.

Art. 37. Reclamațiunile pentru primire în listă le pot face numai persoanele lăsate afară, cele pentru ștergere oricare alegător din comună.

Art. 38. Dăspre reclamațiunea de ștergere din listă a unui alegător introdus se va înștiința cel târziu până'n 24 ore și acesta pentru a fi ascultat resp. a se exprima în scris asupra reclamațiunii făcute.

Procesele verbale ce s'ar încheia eventual în privința aceasta se vor alătura reclamațiunilor.

Art. 39. Primăria va înainta reclamațiunile incurse până'n 3 zile biroului electoral județean spre hotărîre.

Art. 40. În contra deciziunii biroului electoral județean care va urma până'n 5 zile va avea atât reclamantul cât și reclamatul până'n 3 zile dela înmânarea ei drept de recurs la Biroul electoral central, a cărui hotărîre va fi în ori și ce caz definitivă.

Art. 41. Recursurile împreună cu toate documentele doveditoare se vor înainta Birourilor electorale județene cari le vor supune până'n 3 zile Biroului electoral central.

Art. 42. Reclamațiunile și recursurile înaintate după expirarea termenului se vor respinge a limine.

Art. 43. Orice rectificare a listei de alegători care urmează să se facă în urma deciziunii asupra unui recurs se va comunica din oficiu și primăriei comunale respective care va face această îndreptare cel târziu până'n ajunul alegerii și în exemplarul ce se păstrează la oficiul comunal.

§ 3. Certificatele de alegători.

Art. 44. După încheierea definitivă a listelor Biroul electoral județean iar în Cernăuți Biroul electoral central va elibera pentru fiecare alegător cuprins în listă câte un certificat de alegător.

Se va elibera un certificat deosebit pentru alegerea la Adunarea deputaților și altul pentru alegerea la Senat.

Art. 45. Certificatul de alegător va cuprinde numele circumscripției electorale, numărul curent sub care alegătorul e trecut în lista electorală, numele de familie și de botez, vârsta, profesiunea și domiciliul real al alegătorului, locul, ziua și ora când va începe actul de alegere cât și ora pentru sfârșitul votării.

Art. 46. Certificatele de alegător se vor înmâna alegătorilor în locuința lor. Cu această înmânare se vor însărcina primăriile.

Art. 47. Alegătorii cărora nu li se vor înmâna din oare care cauză certificatele de alegători vor fi somați în modul obișnuit în localitate de a le ridica în persoană la primărie cel mai târziu în ajunul alegerii.

Art. 48. În locul certificatelor de alegători pierdute sau deteriorate birourile electorale județene respective în Cernăuți biroul electoral central vor elibera alegătorilor la cererea lor duplicate de pe aceste certificate, cari se vor însemna ca atari.

Art. 49. Biroul electoral central, îndată după înființarea lui va îngriji de imprimarea certificatelor de alegători după un model ce se va stabili prin ordonanță dată de către ministrul delegat.

Pentru imprimarea certificatelor se aplică în total dispozițiunile din decretul de față privitoare la imprimarea buletinelor de vot. (Art. 96)

Capitalul VI.

Operațiunile electorale.

§ 1. Declarațiunile de candidatură.

Art. 50. Înainte de alegeri se vor face declarațiuni de candidatură.

Declarațiunile de candidatură pentru Adunarea deputaților sau pentru Senat trebuie aduse în scris la cunoștința biroului electoral central cel mai târziu cu 15 zile libere înainte de data alegerii pentru care se fac. Ele se vor face în două exemplare dintre cari unul vizat de președintele biroului electoral central și prevăzut cu numărul de înregistrare al acestui birou se restituie propunătorului întâi subscris.

În Cernăuți declarațiunile de candidatură se vor face înaintea biroului electoral central.

Art. 51. Declarațiunile de candidatură nu vor fi luate în considerație decât dacă vor fi propuse de cel puțin 50 alegători dintr'o cir-

cumscripție pentru Adunarea deputaților și de cel puțin 25 alegători dintr'o circumscripție pentru Senat.

Declarațiunea va conține: numele de familie și de botez al candidatului, ocupațiunea și domiciliul lui și va fi semnată de alegătorii propunători. Fiecare alegător va indica pe lângă semnătură și comuna în a cărei listă a fost trecut. Autenticitatea subscrierilor va fi certificată de biroul electoral județean, în Cernăuți la biroul electoral central.

Alegătorul care a semnat declarațiunea pentru un candidat, nu poate semna și declarațiunea altui candidat, decât în cazul dacă declarațiunea de mai înainte a fost refuzată, sau a ajuns nevalabilă din orice cauză.

Art. 52. Declarațiunea de candidatură va trebui să aibă și consimțământul candidatului. Consimțământul se poate da în termenul stabilit pentru declararea candidaturii în formă autentică îndată sau după înaintarea declarațiunilor. Declarațiunile cari până 'n ziua expirării termenului nu vor primi acest consimțământ, se vor considera nule și neavenite.

Art. 53. Declarațiunile de candidatură se pot face numai individual, ear în orașul Cernăuți individual sau pe liste de grupări politice.

Nici o listă nu va pute cuprinde decât cel mult numărul de 3 deputați cari sânt de ales în circumscripție.

Numărul poate fi mai mic, nici într'un caz mai mare.

În acest din urmă caz declarația este nulă și neavenită.

Fiecare candidatură individuală se va considera ca o listă aparte.

Art. 54. Nimeni nu poate candida în mai mult de două circumscripții electorale.

Art. 55. Dela data autentificării semnăturilor alegătorilor propunători, retragerea semnăturilor, în total sau în parte, nu va avea nici un efect asupra validității declarațiilor de candidatură.

Art. 56. Declarațiuni cari nu vor corespunde dispozițiunilor din art. 51, nu vor fi luate în considerare.

Art. 57. Declarațiunea de retragere a candidatului poate fi considerată de președintele biroului electoral central, numai dacă e prezentată în document autenticat.

Art. 58. Biroul electoral central constatând candidatura aceleiași persoane a fi declarată în

mai mult de două circumscripții din Bucovina, va pronunța nulitatea declarațiilor de candidatură pentru toate circumscripțiile în cari a fost făcută și nu va dispune imprimarea lor în buletine (art. 94 al. 3.).

Art. 59. După trecerea termenului fixat pentru declararea candidaturilor, președintele Biroului electoral central va comunica Birourilor electorale județene numele candidaților, pentru a fi comunicate și afișate în comune. Asemenea se vor anunța și afișa și repășirile dela candidatură.

Art. 60. Alegătorii cari au propus o candidatură vor putea desemna pentru partidul propriu în fiecare secție de votare 2—5 bărbați de încredere. Bărbații de încredere vor reprezenta pe candidații lor în cursul operațiunilor electorale, având aceleași drepturi ca și candidații în ceea ce privește controlul operațiunilor. Bărbați de încredere nu pot fi decât cetățeni alegători și știutori de carte din cuprinsul circumscripției.

Art. 61. Biroul electoral central va elibera, până în ajunul alegerilor, candidaților, iar birourile electorale județene bărbaților lor de încredere cărți de intrare valabile pentru toate secțiunile de votare.

§ 2. Comisiunile electorale.

Art. 62. Pentru fiecare comună resp. secțiune de votare se va institui o comisiune electorală locală de 5—7 membri care va conduce operațiunile de votare în prezența unui comisar electoral numit de biroul județean, iar în orașul Cernăuți de biroul electoral central.

Art. 63. Membrii comisiunii electorale vor fi numiți dintre alegătorii știutori de carte ai comunei, avându-se în vedere, după putință, toate grupările politice.

Se vor numi: 2 până la 3 inși de cătră autoritatea comunală a secțiunii de votare, iar ceilalți 2 până la 3 de cătră comisarul electoral.

Art. 64. Acești 4—6 membri vor alege cu majoritate absolută pe al 5-lea resp. 7-lea membru al comisiunii așiderea dintre alegători.

În caz că pe calea aceasta nu se va putea obține majoritatea, acest membru va fi numit de comisarul electoral.

Art. 65. Membrii comisiunii electorale aleg din mijlocul lor cu majoritatea relativă a voturilor pe președintele comisiunii.

În caz de paritate va decide sortul, care-l va trage comisarul electoral.

Art. 66. Deciziunile comisiunii electorale se vor lua cu majoritate relativă a voturilor fără privire la numărul votanților.

Președintele comisiunii votează numai în caz de paritate.

Art. 67. Comisia electorală este competentă de-a lua o decisiune asupra admitterii la votare a unui alegător sau asupra valabilității voturilor date numai dacă:

a) se naște la votare un dubiu asupra identității alegătorului;

b) se pune chestia valabilității sau nevalabilității voturilor;

c) se aduce o reclamație în contra dreptului de vot al unei persoane trecută în lista electorală.

Art. 68. Un protest în sensul aliniatelor a) și b) se va putea ridica nu numai de către comisarul electoral ci și de alegători, verbal sau în scris, dar numai câtă vreme persoana, al cărei drept de votare se contestează, încă n'a dat votul său, iar în cazul amintit sub c) numai întru cât se afirmă că persoana respectivă a pierdut dreptul de alegere din motivele arătate în Cap. II, în intervalul dela afișarea listei până în ziua alegerii.

Art. 69. Deciziunea comisiunii electorale trebuie să urmeze în ori și ce caz înainte de continuarea operațiunilor de votare.

În contra unei astfel de decizii nu încapă nici un drept de recurs.

Art. 70. Comisarul electoral va îngriji ca fiecare comisiune electorală să aibă un grefier.

Art. 71. Acesta va dresa un proces verbal în care va trece toate întâmplările mai însemnate din decursul actului de alegere și deciziunile luate de comisiunea electorală.

Art. 72. Comisarul electoral va avea grijă de menținerea liniștii și ordinii în decursul operațiunilor de votare și de observarea dispozițiunilor acestui decret și va veghea ca comisia electorală să nu treacă peste competența ei.

Comisarul electoral are singur poliția adunării alegătorilor.

Art. 73. Puterea lui în această privință se estinde în Cernăuți în localul de votare, și în afară, în curtea localului, la intrările din curte, în jurul localului precum și pe strade, piețe și locuri până la o distanță de 500 metri.

În celelalte comune urbane și rurale el exercită un drept de poliție generală în cuprinsul întregii comune.

Art. 74. Pentru menținerea liniștii și buneii ordine precum și pentru executarea măsurilor ordonate, comisarul electoral va avea la dispoziție forțele militare trimise după cererea și chibzuința biroului electoral de circumscripție.

§ 3. Pregătirea operațiunilor de votare și măsuri de poliție.

Art. 75. Convocarea corpului electoral pentru Adunarea deputaților și Senat pe baza decretului de față se va publica în Monitorul Bucovinei și se va afișa și deosebit în toate comunele din țară.

Art. 76. Deasemenea Birourile electorale județene vor aduce fără întârziere la cunoștința alegătorilor măsurile luate pentru pregătirea alegerilor printr'o publicațiune, care va conține și ziua și ora la care încep alegerile și declarațiunile de candidatură făcute.

Art. 77. Această publicațiune va fi trimisă în mai multe exemplare fiecărei comune din circumscripția electorală respectivă, care e dătoare a o afișa și a o aduce la cunoștință în modul obișnuit în comună cel puțin, cu 8 zile înainte de alegere.

Art. 78. Votarea se face în fiecare comună în localul primăriei sau în ori care alt local mai spațios.

În comunele cu mai multe secții de votare va fi desemnat un local deosebit pentru fiecare secție de votare.

Art. 79. Fiecare local de votare va trebui să aibă locuri de izolare (camere de votare) pentru alegători; la caz contrar se vor construi gherete, pentru ca alegătorii să poată vota în serii cât de mari.

Gheretele se vor construi la cererea biroului electoral județean pe spesele comunei.

Art. 80. Fiecare secție de votare va avea și numărul de urne ce-l va hotărî biroul electoral județean în raport cu numărul alegătorilor.

Art. 81. Primăria va îngriji de aranjamentul localului de votare, de personalul de serviciu, de mobilier, de utensiliile necesare și de afișarea tabloului candidaților în localul alegerii, ale căror nume vor fi scrise cu litere mari, legibil și puse unul sub altul în ordine alfabetică cât

și un număr suficient de buletine de votare pentru fiecare candidat și de plicurile necesare.

Art. 82. Pregătirea acestor operațiuni în vederea votării se va face la fiecare secție de votare până în ajunul alegerii.

Art. 83. Acțiunea de votare începe în ziua alegerii cu constituirea comisiunii electorale la orele 7 dimineața (art. 63).

Art. 84. Președintele comisiunii va inspecta apoi împreună cu bărbații de încredere și candidații prezenți locurile de izolare (camerele de votare) și gheretele și va verifica și sigila urnele.

§ 4. Votul și procedura votării.

Art. 85. Votarea va începe la ora 8 dimineața și va dura fără întrerupere până la terminarea ei respective până la ora de încheiere.

Art. 86. Dacă se ivește vre-o piedecă, pentru care nu se poate începe votarea la ora fixată, președintele comisiunii va amâna începerea votării, pe răspunderea proprie până se înlătură piedeca. Amânarea votării și timpul aproximativ al amânării va fi anunțat celor interesați.

Art. 87. Ivindu-se împrejurări cari au stingherit începerea, continuarea sau terminarea votării ea se va putea prelungi de comisia electorală cu consimțământul comisarului electoral pe ziua următoare.

Ori ce prelungire sau amânare a votării se va publica de cu bună vreme în modul obișnuit în comună.

Art. 88. La o suspendare peste noapte a votării urna se va sigila și depune de președintele comisiunii în fața celor prezenți într'una din camerele de siguranță ale localului, care se va închide, luându-se cheia de președinte. Ușa se va sigila.

Paza acestei camere se va încredința președintelui comisiunii, care va lua măsurile necesare, și grefierului, care este obligat a rămâne în localul de votare.

La reluarea votării se va examina sigilul și se va deschide camera în fața celor prezenți. Constatându-se camera deschisă sau sigilele urnei sustrase, se va încheia proces verbal și, de îndată ce se va termina votarea președintele comisiunii și grefierul se vor trimite în judecată și dovedindu-se vinovăția lor se vor pedepsi cu închisoare dela 1—5 ani.

Art. 89. Mai întâi votează membrii comisiunii electorale dacă sunt alegători, apoi urmează ceilalți alegători în ordinea, în care

sosesc, introducându-se în local în serii corespunzătoare.

Art. 90. Cetățenii cari au primit certificate de alegători sunt obligați să voteze în comuna (secția de votare) căreia-i aparțin.

Candidații vor avea dreptul să voteze la una din comunele (secțiunile de votare) ale circumscripției în care candidează, chiar dacă certificatul de alegător emană dela altă circumscripție.

Bărbații de încredere își vor exercita dreptul de vot pe baza certificatelor de alegători ce posedă în comuna (secțiunea de votare) la care funcționează.

Art. 91. Alegătorii cari nu-și vor exercita fără temei legitim dreptul de vot, se vor trimite înaintea judecătoriei de ocol competente și se vor pedepsi cu amendă dela 20—500 lei. Sunt scutiți de amendă alegătorii cari au fost împiedecați de-a veni la vot prin exercițiul unui serviciu public.

Trimiterea în judecată se va face de către biroul electoral județean, în Cernăuți de către biroul electoral central.

Art. 92. Alegătorii trimiși în judecată vor fi scutiți de pedeapsă, dacă vor dovedi că nu și-au putut exercita dreptul de vot din cauză de boală sau din ori care alta legitimă împiedecare lăsată la aprecierea justiției. Justificarea se face prin orice dovadă admisă de judecător.

Art. 93. Votul este secret. Nimeni nu are dreptul a descoperi sau a căuta să descopere secretul votului, chiar într'o instrucțiune sau contestațiune judiciară, sau într'o anchetă parlamentară sau de altă natură.

Art. 94. Alegătorul votează cu buletin de vot pus în plic închis.

Buletinele și plicul pentru votare alegătorul le primește dela președintele comisiei electorale.

În circumscripții, cari aleg câte un deputat sau senator, buletinul de vot va cuprinde numele unui singur candidat, în circumscripția orașului Cernăuți, unde se aleg 3 deputați, buletinul de vot va cuprinde numele a trei candidați (lista de votare).

Art. 95. Buletinul de vot va avea mărimea de 6×10 cm. (1/16 a coalei normale de cancelarie), va fi tipărit cu litere cicero și va cuprinde numai numele de familie și botez al candidatului (în Cernăuți ale candidaților).

Buletinul fiecărui candidat (fiecărei liste) va fi tipărit pe hârtie de altă culoare, culoarea va fi determinată de președintele biroului electoral central în ziua declarațiunii candidaturilor.

Dacă însă n'ar fi la îndemână o rezervă suficientă de hârtie colorată pentru tipărirea buletinelor, ele se vor tipări pe hârtie albă, iar înaintea numelui fiecărui candidat (fiecărei liste) se va tipări un număr de linii verticale, la întâilea o linie, la al doilea 2 linii, la al treilea 3 linii și așa mai departe.

Buletinul de vot al fiecărui candidat (fiecărei liste) se va tipări în atâtea exemplare câți alegători sunt în circumscripție mai mult 15 la sută. Ele se vor stampila de către birourile electorale județene, iar în Cernăuți de către biroul electoral central.

De tipărire va griji biroul electoral central, tot așa și de plicuri, confecționând plicuri egale pentru aceeași circumscripție.

Repartizarea buletinelor și plicurilor la secțiile de votare va face-o biroul electoral central prin birourile județene cel mai târziu cu 3 zile înainte de ziua alegerii.

Art. 96. Buletinele de vot se vor imprima la una sau mai multe tipografii din Bucovina.

Tipografii constatați a putea imprima, sunt obligați să imprime buletinele cu precădere înaintea ori cărei lucrări, sub pedeapsa amendei dela 5000 la 20.000 lei.

În caz de recidivă ei se vor pedepsi cu închisoare dela 2 la 5 ani.

Sunt pasibili de aceeași pedeapsă toți aceia cari vor împiedeca imprimarea buletinelor.

Această dispoziție se aplică și la toate celelalte imprimate impuse prin decretul de față.

Art. 97. Fiecare alegător introdus în sala de vot prezintă certificatul de alegător președintelui comisiei electorale, care îi dă câte un buletin de vot pentru fiecare candidat respective listă și un plic.

Cu aceste se retrage în localul de izolare unde fără control alege din buletine pe cel al candidatului pentru care votează, pe acesta îl pune în plic și lipește plicul. Buletinele candidaților, pentru cari nu votează, le trece într'ornă ce se află spre acest scop în localul de izolare.

Cu plicul închis se întoarce în sală și îl predă președintelui care îl pune în urna de votare.

Art. 98. Certificatul alegătorului care a votat, se stampilează de comisie și se restituie alegătorului pentru un eventual balotaj.

Art. 99. Fiecare alegător va avea dreptul să conteste identitatea persoanelor ce se prezintă la vot.

Intr'un asemenea caz, dacă persoana contestată știe a scrie și ceti, va fi ținută să și reproducă iscălitura sub controlul comisiei electorale și al alegătorilor prezenți în sală.

Dovedindu-se contestația adevărată, președintele comisiei va opri pe înfățișător dela vot și va trece incidentul în proces verbal deosebit, pe baza căruia vinovatul se va trimite în judecată.

Art. 100. Alegătorul, care nu va prezenta președintelui buletinul încredințat, se va pune sub strictă supraveghiere, spre a nu comunica cu nimeni până la terminarea alegerii.

Art. 101. Președintele biroului are dreptul de-a face să înceteze staționarea anormal prelungită a unui alegător în localul de izolare.

Art. 102. La ora indicată președintele comisiei electorale închide votarea; alegătorii sosiți înainte de ora aceasta trebuie însă să fie admiși la vot.

Art. 103. Indată după închiderea scrutiniului președintele procedează la despoierea lui, în fața membrilor comisiei, bărbaților de încredere și a celorlalți prezenți.

El scoate plicurile din urnă și le numără nedesfăcute. Totodată constată numărul votanților pe baza însemnărilor din lista de votare. Dacă numărul acestora nu e egal cu al plicurilor nici după o numărare repetată, incidentul va fi trecut în proces verbal împreună cu eventualele amănunte lămuritoare.

După aceea un membru al comisiei desface pe rând plicurile, scoate buletinele de votare, și văzându-le le dă președintelui, care citește numele cu glas tare și le arată bărbaților de încredere și celorlalți asistenți.

Pentru constatarea rezultatelor se va deschide câte o listă pentru fiecare candidat purtate de 2 membri ai comisiei în care se va trece fiecare vot dat pentru el și anume la cel dintâi cu cifra 1, la al doilea cu 2, la al treilea cu 3, și așa mai departe.

Art. 104. Președintele va anula voturile, date cu alte buletine decât cele date de el cum și dacă ar cuprinde cuvinte, fraze scrise sau orice alte semne vădite convenționale. Buletinele voturilor anulate se anexează la dosar.

Art. 105. Despoierea scrutiniului odată terminată, președintele comisiei, electorale încheie proces verbal în dublu exemplar asupra mersului operațiunilor, constatând numărul voturilor întrunite de fiecare candidat.

Acest rezultat îl va comunica fără întârziere biroului electoral de circumscripție.

Procesele verbale se semnează de președinte și de toți membrii comisiei și se contra-semnează de grefier.

Buletinele despoiate și cele rămase neutilizate se ard.

Art. 106. Listele cari constată rezultatele, procesele verbale și contestațiile privitoare la operațiunile electorale ale secțiunii, se trimit până în 24 de ore dela încheierea procesului verbal biroului electoral de circumscripție.

Art. 107. Contestațiile candidaților, ale bărbaților de încredere sau alegătorilor asupra operațiunilor de votare se fac în scris la președinții comisiei electorale, cari le înregistrează fără a decide asupra lor.

Ele se înaintează odată cu dosarul alegerii biroului electoral central care le va supune la rândul său Adunării respective, spre a se pronunța asupra lor.

§. 5. Centralizarea rezultatelor. Calculele pentru-repartiția și atribuirea mandatelor. Reprezentarea proporțională.

Art. 108. Indată după sosirea rezultatelor dela toate secțiunile de votare biroul electoral de circumscripție va proceda fără amânare la totalizarea acestor rezultate.

Președintele biroului electoral de circumscripție va constata rezultatul pe baza rezultatelor obținute de președinții fiecărei comisii electorale în parte, fără a putea examina procedura acestora.

Art. 109. În circumscripțiile, care aleg câte un singur deputat, precum și în circumscripțiile pentru alegerea de senatori, va fi declarat deputat sau senator candidatul, care a obținut majoritatea absolută a voturilor. Majoritatea absolută e cifra mai mare decât jumătatea voturilor valabile.

Dacă nici unul dintre candidați nu a obținut majoritatea absolută a voturilor, se va face alegere restrânsă (balotaj) între cei doi candidați, cari au obținut mai multe voturi.

Între candidații cu voturi egale se va proceda prin tragere la sorți.

Dacă candidatul, care după rezultatul constat a obținut majoritatea absolută a voturilor sau majoritatea relativă, pentru a fi admis la alegerea restrânsă, a decedat în decursul procedurii electorale, alegerea se va considera zădărnicită și se va face alegere nouă.

Art. 110. În circumscripția orașului Cernăuți (Art. 5) președintele biroului electoral central va totaliza rezultatele pentru fiecare candidat și apoi pentru fiecare listă în parte.

Rezultatele se clasifică în ordinea importanței lor în două liste: una cuprinzând suma totală a voturilor obținute de toți candidații cari formează o listă: a doua cuprinzând suma totală a voturilor obținute de fiecare candidat în parte.

Suma totală a voturilor obținute de candidații unei liste se numește masa electorală.

Repartiția mandatelor, la care are drept această circumscripție, se face proporțional cu masa electorală a fiecărei liste după calculele următoare:

Massa electorală a fiecărei liste se împarte succesiv cu numerile 1, 2 și 3 adică până la concurența numărului de 3 mandate ce revin circumscripției și căturile astfel obținute se înscriu apoi în ordinea importanței lor. Cel mai mic din aceste cături, corespunzător mandatului al treilea servește de împărțitor comun.

Președintele biroului electoral atribuie fiecărei liste atâtea mandate, de câte ori împărțitorul comun intră în masa electorală a listei.

În cazul când unul sau mai multe mandate ar rămâne neatribuite din cauză că resturile împărțirilor sunt inferioare împărțitorului comun, mandatul sau mandatele se vor atribui în ordinea importanței resturilor.

Președintele biroului electoral central atribuie mandatele convenite fiecărei liste candidaților cu cel mai mare număr de voturi, și în caz de egalitate de voturi între 2 candidați procedează prin tragere la sorți.

Când egalitatea există între două sau mai multe liste, mandatele se atribuie candidaților de pe ambele liste, cari au întrunit individual cele mai multe voturi, și în caz de egalitate între doi sau mai mulți candidați, se procedează prin tragere de sorți.

Voturile obținute de un candidat, decedat în cele 10 zile libere ce preced scrutinului, sunt valabil câștigate listei căreia aparține, și mandatul care i-a fi revenit din cauza numărului de voturi ce-a obținut, se va atribui can-

didatului de pe acea listă, care-i urmează imediat ca număr de voturi.

Art. 111. Dacă în vr'o secție de votare, sau în mai multe, votarea s'a întrerupt sau s'a zădărnicit, președintele biroului de circumscripție înainte de ce va constata rezultatul alegerii, va ordona continuarea votării sau o nouă votare.

Dacă însă voturile rămase neexprimate ale secției de votare respective n'ar putea schimba rezultatul alegerii, președintele va putea omite continuarea sau repetarea alegerii.

Art. 112. Pentru continuarea sau repetarea alegerii președintele fixează ziua fără amânare, care nu poate fi mai curând decât ziua a patra și cel mai târziu ziua a șesa dela data hotărârii președintelui. Această hotărâre va fi trimisă primăriei comunale apărținătoare secției de votare, unde va fi publicată fără amânare după obiceiul din comună.

La alegerea întreruptă vor lua parte numai alegătorii cari n'au votat încă. Votarea se va face după aceleași norme.

Totalizarea rezultatelor se va face de președintele biroului electoral de circumscripție respective central numai după sosirea rezultatelor dela secțiile de votare, cari au continuat sau repetat votarea.

Art. 113. Alegerea restrânsă se va ținea în ziua a zecea, ce urmează după ziua fixată pentru prima alegere.

În biroul electoral și la secțiile de votare vor funcționa tot aceiași membri ai birourilor.

Dacă unul dintre candidații admiși la alegerea restrânsă a decedat înainte de ziua fixată pentru alegere, alegerea se consideră zădărnicită și se va face alegere nouă; în caz de paritate de voturi se va proceda prin tragere la sorți.

Pentru ținerea alegerii noi se vor observa normele fixate pentru alegerea primă.

Art. 114. Rezultatul alegerii din circumscripțiile pentru Adunarea deputaților sau pentru Senat va fi adus la cunoștința publică prin îngrijirea biroului electoral central, prin Monitorul Oficial, Monitorul Bucovinei, ziare și prin publicațiuni, ce se vor afișa la toate primăriile comunale urbane și rurale.

Art. 115. Rezultatele secțiunilor de votare, totalizarea acestor rezultate, precum și toate calculele și operațiunile pentru atribuirea mandatelor, atât pentru Adunarea deputaților, cât și pentru Senat se vor consemna de preșe-

dintele biroului electoral central în proces verbal, încheiat în trei exemplare:

Art. 116. Președintele biroului electoral central, după cercetarea rezultatului, eliberează candidaților un certificat doveditor alegerii lor subscris de președinte.

Art. 117. Operațiunile fiecărei alegeri sunt supuse controlului superior al Adunării respective.

Când adunarea constată o eroare de calcul în atribuirea mandatelor, va rectifica eroarea și va atribui mandatul candidatului în drept.

Capitolul VII.

Penalități.

Art. 118. Orice funcționar administrativ, judecătoresc sau comunal, precum și orice persoană investită cu vreuna din atribuțiunile puterii publice, va neglija de a îndeplini vreuna din îndatoririle sau serviciile ce-i sunt impuse prin acest decret lege, se va pedepsi cu amendă de 200 până la 2000 lei și cu pierderea dreptului de a mai ocupa funcțiuni publice pe termen de 2 ani.

Art. 119. Aceia ce vor încerca să dobândească certificate de alegători sub nume fals sau în virtutea unor drepturi, pe care știu că nu le au, precum și aceia cari cu știința lor vor fi ascuns vre-o incapacitate din cele prevăzute în decretul de față, se vor pedepsi cu amendă dela 500 până la 2000 lei.

Persoanele cari vor fi eliberat certificate de alegători cu rea credință cetățenilor cari nu întrunesc condițiunile cerute de lege, sau vor fi emis sau refuzat să elibereze cu rea credință asemenea certificate cetățenilor cari au dreptul de a le dobândi, se vor pedepsi cu închisoare de la 15 zile la 3 luni și cu amendă de la 500 până la 2000 lei.

Art. 120. Cei ce vor vota în virtutea unui certificat eliberat în unul din cazurile prevăzute la articolul precedent, se vor pedepsi cu închisoare dela 15 zile la 3 luni și cu amendă dela 500 până la 2000 lei.

Art. 121. Se va pedepsi cu aceiași pedeapsă:

1) Acel care va încerca să dobândească certificate de alegător și în alte circumscripții decât acela al domiciliului său real.

2) Acel care va încerca să voteze în două sau mai multe circumscripții.

3) Acel care se va prezenta cu certificatul unui alt alegător și va vota sau va încerca să voteze precum și acel care va ajuta să se comită fraudă, împrumutând certificatului său.

Art. 122. Președintele comisiunii electorale care cu rea credință va fi refuzat de a primi un alegător să voteze, se va pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și de a fi eligibil dela 1 până la 2 ani și cu amendă dela 1000 până la 3000 lei.

Art. 123. Membrii comisiunii electorale cari refuză de a subscrie actele alegerii se vor pedepsi cu pierderea dreptului de a vota și de a fi eligibil dela o lună până la 6 luni și cu amenda dela 1000 până la 2000 lei.

Art. 124. Dacă acel destinat a primi, a număra sau a despoia buletinele, va fi sustras, adăugat sau alterat buletinele, sau va fi cetit alte nume decât cele scrise într'ânsele, se va pedepsi cu închisoare dela o lună până la 6 luni și cu amendă dela 1000 până la 2000 lei.

Art. 125. Cei cari vor intra cu arme în sala alegerii se vor pedepsi cu închisoare dela 15 zile la o lună, și cu amendă dela 50 la 500 lei.

Art. 126. Aceia cari se vor dovedi că au cumpărat voturi sau abțineri dela vot, precum și aceia cari și-au vândut votul lor, se vor pedepsi cu închisoare dela 3 luni la un an și cu amendă dela 500 la 5000 lei.

Art. 127. Acela care va împărți sau va lăsa să se împărțiască în ziua alegerii în cârșme și birturi sau în alte locuri publice bucate băuturi sau alte lucruri de consum între alegători fără plată sau pentru prețuri fictive, se va pedepsi cu amendă dela 500 până la 2000 lei.

Avantajul material primit sau oferit se va confisca în favorul fondului comunal pentru sărmani.

Art. 128. Aceia cari prin lovituri, violențe sau amenințări vor fi influențat votul unui alegător sau îl vor fi pus în pozițiune de a se abține dela vot, se vor pedepsi cu închisoare dela o lună până la 3 luni și cu amendă dela 500 la 2000 lei.

Art. 129. Ori cine prin ultraj sau violențe asupra comitetului electoral sau asupra unui membru va fi întârziat sau împiedecat operațiunile electorale, se va pedepsi cu închisoare dela o lună la 6 luni și cu amendă dela 100 până la 1000 lei, iar dacă scrutiniul a fost

violat, pedeapsa va fi dela 6 luni până la un an și amendă dela 1000 lei până la 5000 lei.

Art. 130. Răpirea sau luarea urnei, care conține voturi nedespoiate, se va pedepsi cu închisoare dela 2 la 5 ani și cu amendă dela 1000 la 5000 lei.

Art. 131. Violarea scrutiniului de către membrii comitetului electoral sau de către agenții forței publice însărcinați cu paza urnei, se va pedepsi cu închisoare dela 5 la 10 ani și cu amendă dela 1000 la 5000 lei.

Art. 132. Acțiunea publică și cea privată se prescrie în termen de o lună dela proclamarea rezultatului alegerii.

Art. 133. În cazul când ministerul public n'ar lua inițiativa, 20 alegători au dreptul de a intenta și susține acțiunea publică pentru pedepsirea delictelor comise în timpul alegerilor.

Art. 134. Delictele prevăzute prin decretul lege de față se vor judeca de către tribunal.

Condamnarea pentru unul din aceste delictes va avea ca urmare pierderea dreptului electoral și al eligibilității ca deputat și senator pentru timp de 6 ani dela îndeplinirea pedepsei. Aceste urmări trebuie pronunțate prin sentință.

Arestul preventiv este interzis în privința acestor delictes.

Capitolul VIII.

Dispozițiuni finale.

Art. 135. Alegerea de senator prevăzută la art. 6 va fi prezidată de rectorul universității asistat de un secretar, ce se va alege dintre profesorii sau agregatii cei mai tineri.

Declarațiunea candidaturilor în acest colegiu se poate face până în ajunul alegerilor.

Votarea se face prin buletine scrise de mână. Mandatul se atribuie candidatului care a obținut cele mai multe voturi.

În caz de paritate de voturi se procedează prin tragere de sorț.

Votarea va începe cel mai târziu la ora 9 dimineață și va dura până la ora 5 după amiază.

Rezultatul se comunică biroului electoral central.

Art. 136. Deputatul sau Senatorul ales în două circumscripții este dator a declara opțiunea sa adunării din care face parte până în 10 zile dela verificarea titlurilor. De nu va fi declarat opțiunea sa în acest termen, adunarea va decide prin vot.

Art. 137. Pentru locul de deputat sau senator rămas vacant prin opțiune, moarte, demisiune sau altă cauză, corpul electoral al circumscripției respective va fi convocat în termen de 2 luni cel mai târziu. În Cernăuți locul de deputat rămas astfel vacant se va atribui de președintele adunării supleantului în drept.

Art. 138. Demisiunea membrilor Corpurilor legiuitoare se va da numai de către corpurile respective.

Art. 139. Incetează de a mai avea exercițiul mandatului lor deputații sau senatorii cari vor pierde vreuna din condițiile cerute pentru a fi eligibili.

Adunarea deputaților sau Senatul se rostește asupra pierderii calității de deputat sau senator.

Art. 140. Toate termenele prevăzute în decretul de față se socotesc pe zile libere, prelungindu-se pentru cea dintâia zi lucrătoare, dacă expiră într-o zi de Duminică sau de sărbătoare.

Art. 141. Toate cererile și actele în materie electorală sânt scutite de taxele de timbru și înregistrare.

Art. 142. Legile și regulamentele contrare decretului-lege de față sunt și rămân abrogate.

Art. II. Președintele consiliului Nostru de miniștri, ministrul Nostru secretar de Stat la departamentul de interne și ministrul Nostru de Stat delegat cu administrarea Bucovinei sunt însărcinați cu executarea acestui decret.

Dat în Castelul Peleş, la 24 August 1919.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri,

Ion I. C. Brătianu.

Ministru de interne,
G. G. Mărzescu.

Ministru de Stat delegat cu administrarea Bucovinei,

I. Nistor.

No. 3.620.